15.10.2021 Julkinen

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: U 48/2021 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi
VR-Yhtymän kommentit

VR-Yhtymä Oy (jäljempänä VR) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

Energiatehokkuusdirektiivin vaikutukset erityisesti joukkoliikenteelle ja elinkeinoelämälle tulee arvioida huolellisesti

Komissio on julkaissut laajan ilmasto- ja energialainsäädännön uudistuspaketin (Fit for 55), joka sisältää myös liikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Yhdessä Vihreän kehityksen ohjelman sekä Kestävän ja älykkään liikkumisen strategian kanssa paketti toimii ajurina kohti kestävää liikennettä.

Osana uudistuspakettia annettiin ehdotus uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi. Direktiivin päivitys perustuu Euroopan unionin vihreän kehityksen ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin vähentää kasvihuonekaasupäästöjen nettopäästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa ilmastoneutraalisuus vuoteen 2050 mennessä. Ehdotuksessa säädetään myös kansallisen tason energiatehokkuuspanoksista vuodelle 2030.

Liikenne tuottaa neljänneksen päästöistä EU-tasolla eikä kasvavaa trendiä ole saatu taittumaan. Rautatieliikenteen osuus liikenteen aiheuttamista CO2-päästöistä EU-tasolla on kuitenkin vain 0,4%. Rautatieliikenne onkin avainasemassa siirtymässä kohti kestävää liikennettä ja paketin toimenpiteiden tulisi tukea rautatieliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvua matkustaja- ja tavaraliikenteessä.

Pidämme tärkeänä, että energiatehokkuusdirektiivin vaikutukset erityisesti joukkoliikenteelle ja elinkeinoelämälle arvioidaan huolellisesti. Kasvavat junaliikenteen matkamäärät ja raiteilla kuljetetut tonnit edistävät vihreää siirtymää vähentämällä liikenteen päästöjä ja samalla kasvattaen liikenteen kokonaisturvallisuutta.

Raideliikenteen energiatehokkuus

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että energiatehokkuus ensin -periaate otetaan huomioon suunnittelussa, toimintatavoissa ja merkittävissä investointipäätöksissä. Liikennesektorilla periaate koskee

VR-Yhtymä Oy
Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki
Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki
P. 029 4343
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vr.fi
Y-tunnus 1003521-5

vähintään 75 miljoonan euron liikenneinfrastruktuuri-investointeja. Lisäksi komission ehdotus lähes kaksinkertaistaa EU:n energiankulutuksen vähentämiselle asetetut määrälliset vuoden 2030 tavoitteet.

Raideliikenne on lähtökohtaisesti energiatehokkain ja vähäpäästöisin liikennemuoto. Junaliikenteen energiatehokkuus on kuusi kertaa korkeampi kuin maantieliikenteessä. Esimerkiksi henkilöautoon verrattuna päästöt raiteilla ovat keskimäärin 98 % pienemmät.

Junamatkustaminen Suomessa on jo hiilineutraalia, sillä 95 % VR:n matkustajajunista kulkee puhtaasti uusiutuvalla sähköllä. Loput, sähköistämättömillä rataosilla syntyvät päästöt matkustajaliikenteestä kompensoidaan. Lähes 80 % VR:n tavarajunista kulkee uusiutuvalla sähköllä. VR lisää edelleen sähkövedon osuutta. Rataverkon jatkosähköistystarpeita tulee edistää, sillä sähköistyksen lisääminen on erittäin konkreettinen ja vaikuttava energia- ja päästötehokkuutta parantava toimenpide.

VR-konsernissa on tehty pitkäjänteisesti työtä ympäristön ja energiansäästön eteen sekä päästöjen vähentämiseksi parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian osuutta. Olemme esimerkiksi lisänneet sähkövetoista liikennettä, ottaneet käyttöön energiatehokasta vetokalustoa ja kasvattaneet junakokoja. Pyrimme edelläkävijyyteen myös muissa liiketoiminnoissamme.

VR:n omistamien kiinteistöjen energiatehokkuus

Vastuullisena valtionyhtiönä VR tarkastelee säännöllisesti kiinteistökantansa energiatehokkuutta ja pyrkii aktiivisilla toimenpiteillä mahdollisimman energiatehokkaisiin ratkaisuihin. Esimerkkinä mainittakoon, että Helsingin päärautatieasema sekä Helsingin varikko, Pieksämäen konepaja ja Oulun henkilöliikennehalli on liitetty kantaverkkoyhtiö Fingridin sähkön kulutusjoustomarkkinaan Siemensin virtuaalivoimalaitospalvelun kautta. Kiinteistöjen hyödyntäminen kulutusjoustona vähentää varavoiman tarvetta ja hiilidioksidipäästöjä Suomessa.

Vuoden 2020 loppupuolella käyttöönotettu aurinkovoimala Helsingin varikolla on yksi Suomen suurimmista, nimellisteholtaan 928 kWp. Aurinkovoimalan tuottamalla energialla junia voidaan huoltaa jatkossa entistä ympäristöystävällisemmin. Vuodessa tuotetun aurinkosähkön määrä vastaa noin 40 sähkölämmitteisen omakotitalon sähkönkulutusta.

VR-Yhtymä Oy

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kansainväliset asiat

VR-Yhtymä Oy

Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki

Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki

P. 029 4343

etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vr.fi

Y-tunnus 1003521-5